

СУЧАСНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР ЯК ЗАСІБ НАВЧАННЯ ТА ОТРИМАННЯ ЗНАНЬ

Нинішній етап розвитку освіти та науки виявляє беззаперечним факт поступового витіснення друкованої навчальної продукції та заміщення її електронними носіями. Сьогодні ми все частіше можемо спостерігати зменшення інтересу студентів до пошуку навчальної та наукової інформації у книгах, які стоять запиленими на полицях численних бібліотек. Студент звертається до бібліотеки лише у випадку «безвиході» – відсутності доступу до Інтернету та відсутності комп'ютера. Хоча нині така ситуація спостерігається дедалі рідше. Комп'ютери, ноутбуки заміщуються іншими новими винаходами сучасності – iPad, iPhone тощо. У будь-якому місці, у будь-який час є вільний доступ до Інтернету, до пошукових систем Інтернету, до безкоштовних баз даних Інтернету, тобто до безмежного інформаційного простору, який постійно оновлюється та накопичується відповідно до бурхливої глобалізації та диверсифікації суспільства.

Доступність інформаційних ресурсів у наші дні – один із вирішальних факторів ефективної діяльності людини. У наш час, коли одним із основних засобів збереження людських знань є друкована продукція, значна їхня частина не доходить до користувачів. Відомо, наприклад, що досить суттєва кількість книг у бібліотеках, у тому числі й спеціалізованих, так і залишається зовсім не прочитаною або прочитаною кількома читачами.

Нині, майже всі наукові повідомлення зберігаються на електронних носіях: створено багато репозиторіїв, електронних баз даних, каталогів тощо.

Таким чином, сучасні ІКТ відкривають кожному студентові та учневі доступ до практично необмеженого обсягу різноманітних повідомлень та засобів для їхнього опрацювання, що забезпечує «безпосередню включеність» в інформаційні потоки суспільства. ІКТ містять універсальні засоби пізнавально-дослідницької діяльності та найважливіші за значущістю після традиційної писемності засоби для забезпечення оперативного обміну повідомленнями за змістом діяльності, яка виконується.

Педагогічно доцільне використання ІКТ дозволяє підсилювати інтелектуальні можливості студента, впливаючи на його пам'ять, емоції, мотиви, інтереси, створює умови для перебудови структури пізнавальної й продуктивної діяльності. Наївними є припущення, наче комп'ютер – «паличка-виручалочка», яка спроможна розв'язати всі проблеми інформаційного забезпечення, більшість із яких є не стільки педагогічними, скільки соціальними. Разом із цим не можна недооцінювати можливості використання комп'ютера: ще ніколи вчитель не отримував такого потужного засобу навчання. Жоден технічний засіб, який застосовувався до цього часу, за своїми дидактичними можливостями використання не може зрівнятися з комп'ютером [3, 14].

У навчально-виховному процесі актуальними є доцільність та ефективність використання сучасних інформаційних технологій. Важливо, аби пошук інформації в мережі Інтернет не звів роботу студента до простого заміщення навчальної діяльності копіюванням та запозиченням чийось результатів наукових пошуків. У цьому аспекті потрібно навчити студента використовувати накопиченні матеріали в Інтернеті з метою власної самоосвіти.

Одним із методів такої роботи є виконання індивідуального навчально-дослідного завдання студентом. Під час його написання студентом, вибирається одна з тем, запропонованих викладачем (тема може корегуватись та уточнюватись відповідно до особистих зацікавлень студента у межах виучуваної дисципліни), добирається матеріал, опрацьовується, виконується певне дослідницьке завдання, оформляється відповідно до вимог та презентується студентом у вигляді реферату, доповіді, мультимедійного проекту.

У цьому контексті викладачеві також дуже важливо бути обізнаним у контексті інформаційної насиченості мережі Інтернету, постійно цікавитись новими надходженнями (бази даних оновлюються щосекундно), займатись постійною самоосвітою.

Використання інформації мережі Інтернет, згідно з описаним вище, значно спрощує роботу студента з самонавчання, але ускладнює роботу викладача. Зрозуміло, що охопити весь обсяг інформації неможливо. Відтак, постає проблема у постійному самовдосконаленні та самоосвіті, щоденному навчанні як студента, так і викладача.

Такий вид освітньої діяльності сьогодні все частіше включають до нової підгрупи форми отримання знань – інформальної освіти.

Інформальна освіта – це набуття знань у процесі власної трудової діяльності, спілкування через засоби масової інформації. Фактично – це нагромадження різноманітних знань шляхом набуття життєвого досвіду; це аматорська освіта з метою задоволення особистості; вона ніколи не завершується і не має дипломів [1, 25-26]. В Україні інформальна освіта створюється через засоби масової комунікації, спілкування між дорослими, на основі життєвого досвіду і обміну цікавою інформацією, шляхом відвідування різних семінарів, тренінгів, майстер-класів тощо [2, 39].

Інакше кажучи, система освіти наразі отримала широкий спектр засобів отримання знань. Їхнє доцільне та ефективне використання у процесі підготовки конкурентоздатного та високоосвіченого фахівця залежить від ефективної взаємодії викладача та студента, адекватного застосування навчальних засобів, матеріалів та джерел і високої здатності до самоорганізації навчальної діяльності всіх учасників навчально-виховного процесу.

Література

1. Змеев С. И. Образование взрослых в России и в мире / С. И. Змеев // Педагогика. – 1999. – № 6. – С. 106–108.

2. Сігаєва Л. Є. Характеристика структури освіти доросли в сучасній Україні / Л. Є. Сігаєва // Вісник Житомирського державного університету. – 2011. – Вип. 59. – С. 38-42. – («Педагогічні науки»).
3. Співаковський О. В. Теорія і практика використання інформаційних технологій у процесі підготовки студентів математичних спеціальностей : [монографія] / О. В. Співаковський. – Херсон : Айлант, 2003. – 249 с.